

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt VII. Iterata Caesaris postulatio de celebrando Concilio; & Pontificis
responsa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

*Iterata Caesaris postulatio de celebrando Concilio;
& Pontificis responsa.*

ADuersos reuerà animos in rebus publicis duo Principes Carolus & Franciscus gerebant; adeoque, vt ad diuersa spectabant, perinde opposita moliebantur. Quare id quod alteri placebat, vt per quietem Germaniæ imperitaret; alteri eadem de causa displicebat. Hinc oriebatur, Concilij celebrationem à Gallia Rege minimè comprobati; præsertim cum iis rerum agenda locique conditionibus, quæ in Germanorum gratiam à Cæsare poscebantur. In eam Pontificis animus haud propendebat, parum idoneum arbitratus mali publici conditioni, & ceteroqui sibi incommodum eâ tempestate. Roma pecuniæ inopiâ laborabat ex præteritis calamitatibus; & tamen oportebat, vt aduersus Othomannum subsidia Germaniæ suppeditaret: à quibus desistendum omnino fuisset, si Concilium cogeretur; quippe vbi reipsâ coalesceret, non solum magnam argenti vim postulabat ad subleuandam indigentium Episcoporum inopiam, plurimisque Legatis & Administris alimenta præbenda: sed euulgatus tantum Concilij cogendi rumor, per generale Diploma ad Principes missum, tam acrem suspicionem incusserat de Tribunalibus corrigendis, vt publica Romæ munera, in ipsorum incertis prouentibus fundata, è quorum munerum venditione præsentissimam pecuniam Pontifex contrahebat, iam in vilissimum pretium decidissent. Nihilominus intelligens, magnam inuidiam atque infamiam, si Concilium recusasset, in se concitatum iri, malebat vero malo consentire, quàm dissentire bono falso, ab hominibus sperato tamquam longè maiori: cum sæpè accidat in deliberationibus Principum, in quorum bonis præcipuum fama est, vt communis opinio, quamuis pro falsa ab ipsis habita, veri vicem obtineat. Ceterum haud ille Nuntium ad Cæsarem legasset Aleandrum, maximè in Concilium procliuem, quippe & publicæ morum emendationis studiosum, & percupidum impendendi in eam rem quidquid sibi literaturæ comparauerat: adeo vt non semel ipsi purgare se opus fuerit ab inculpationibus, quòd illud ardentius quàm cautiùs promoueret. Quin datâ operâ Pontifex in a diplomate, quo Nuntium ipsum constituit, disertè Concilij mentionem fecit: quod Cæsari pergratum b accidit.

² Neque Cæsar suamet sponte Concilium cupiebat, vt in fine præcedentis

* Literæ
Sangæ ad
Piminel-
lum Nun-
tium, tom. 3.
Lit. ad Prin-
cip. fol. 5.

a Datum
15. Augusti
ann. 1531.
b Literæ A-
leandri ad
Saluarum
19. Nouem-
bris 1531.

1531.

* Literæ
modò cita-
tæ.

cedentis Libri narratum est; sed ad illud Germanorum stimulis ad-
gebatur, qui concordibus quidem studiis, verùm diuersis inter se
finibus id efflagitabant: quapropter & ipse pariter Pontificem re-
gebat. Is itaque silentio prætermisissis aliis obstaculis, seu minoris
habitis, seu minus creditis apud Germanos, * parem tantummodò
consensum Principum deposcebat, sine quo Synodus vel in scilicet
sima quasi monstrum, vel in contemptum quasi abortus degenera-
set. Quandoquidem de reliquo Cæsar ceteris conditionibus à Põe-
tifice appositis, quæ sua erant in manu, subscripserat, videlicet ut
ipsemet Concilio interesset, quemadmodum Constantinus Nica-
no, Theodosius Maior Constantinopolitano, Marcianus Chalcedo-
nensi, aliique Cæsares aliis Conciliis interfuerant; atque ut mor-
rum emendatio non ad solos Ecclesiasticos, sed laicos pariter pro-
moueretur. Non poterat eodem pacto Carolus æmulum con-
sensionem polliceri: adeoque conabatur suadere Pontifici, ne ob
eorum pernicitiam à Germaniæ curatione desisteret: verisimile vi-
deri, vbi Concilium fuisset indictum, eosdem haud passuros publi-
câ notâ inuidiæ se deturpari in re tamquam optima, Christianis
omnibus expetita.

Pontifex Vaticanis Patribus Consultis, eorum sententiam per Le-
gatum Cæsari patefecit, ac de eo suâ manu exaratam epistolam mi-
sit; in qua significabat, sibi quoque probari Concilium ut oppor-
tunum, vbi id vtriusque ipsorum officia Francisco Regi persuaas-
sent, quò illi assentiretur eâ formâ, quæ inter ipsos conueniret.
*Verùm (sic ille scribit) si videatur Christianissimus illud vel abnecari,
vel retardare, tibi, Cæsar, ingenuè fateor, me vereri, ne si absque eius con-
sensu conuocetur, aduersus quam exoptamus res eueniat, ac Lutheranis, quos
ad equiores conditiones pertrahere fortasse liceret, robur ac fauor porrigatur,
quò pernicacius obdurescant. Idcirco, ne graueris quæ in rem sui exputant,
illud enim optimum factu arbitrabitur, quod à te proponetur.* Tria hinc
deducuntur Suauis narrationibus opposita. Primum est: Totius
difficultatis cardinem à Clemente, ut diximus, censi in Galliarum
Regis assensu versari: qui sanè assensus, an fuerit conditio rationi
ac necessitati consentanea, pro se quisque intelligit. Secundum est:
Pontificem, quò se publici Germaniæ boni appetentem probaret,
id ipsum in Cæsaris prudentia reposuisse, consilium fortasse, haud
illi post maturiora consilia visum iri, Conuentum ita mancum ac
mutilum vel ipsi Germaniæ profuturum. Tertium: Clementem
alienum non fuisse à recuperandis hæreticis quâuis non iniquâ con-
ditione; adeoque falsum omnino esse, quidquid narratum de illis
in

19. Maij
1531. tom. 3.
Liter. ad
Princip.

in Lutheranos asperitate, atque indignatione in Casarem conce-
pta, quod is Augusta spem illis ingesserit alicuius indulgentiæ. Ve-
rùm ab ea indulgendi facilitate longè aberat Nuntius Alexander, ar-
bitratus * nihil inde sanitatis sperandum putrefactæ Lutheranorum
conscientiæ; timendumque potiùs, ne ceteri Christianorum po-
puli corrumperentur, qui ab huiusmodi exemplo animati, vel in
similia, vel in diuersa, & magis indecora ac violenta postulata, per
summam Ecclesiæ perturbationem deformationemque prorump-
perent.

1531.

* Habetur
in quibus-
dam Literis
ad Salutarum
& Sangam.

C A P V T VIII.

Victoria Catholicorum in Heluetia, ac Zuinglij mors.

DVM Lutherani quotidie per Germaniam inualescebant,
hæresis in Heluetia ingentem calamitatem accepit: vbi Ca-
tholici cum hæreticis prælio congressi, eos duplici memo-
rabili clade, ac insuper Zuinglij cæde afflixere, cui fati non fuerat
ceterorum omnium manibus, quas suâ armauerat linguâ, dimicare.
Ac post eius mortem etiam perit ex morbo Oecolampadius, eius
Basilæ minister, qui cum videretur in vita, eadem quâ Zuinglius
informatus animâ, idem etiam in mortis coniunctione visus est.
Hunc euentum Suavis callidis interpretationibus de more conciu-
nat. Catholicos, ait, vtriusque mortem Diuinæ Prouidentia ad-
scripsisse ad excidium illius sectæ: sed vti religiosi animi est, hu-
mana euenta Diuinæ Prouidentia designare, ita parum ab arrogan-
tia abesse, velle de ipsius consiliis ac finibus diuinare. Id autem per
eam occasionem fuisse compertum: nam postea compositâ pace in-
ter Heluetiæ Tribus de Religione discordes, non modò ibi non
concidit, sed erecta magis est doctrina recepta à Tribubus, quæ appellatur
*Euangelica: dilucidum sanè argumentum, ab altiori causa, quàm ab opera
Zuinglij eam doctrinam prouenisse.*

2 Iam verò hic homo fidem primò in narratione, religionem se-
cundò in animaduersione violat. Ac de primo, Quâ fronte ausit af-
firmare, sectam Zuinglij post auctoris obitum auctam fuisse, si vel
tunc Heluetiorum hæretici & numero & conditione longè incom-
parabiles præcellerant; adeoque Catholicos ad incitas redegerant,
negatâ ipsi annônâ, eaque violentiæ asperitate ad mutandam Fidem
compellentes, vt in Vita Zuinglij eius asseclæ nitantur ipsum excu-
sare, ceu tantam inhumanitatem perosum? Si, quando signa con-
tulere, triplo fortasse maior aderat hæreticorum exercitus? Et ta-
men